

SXEDIO.Κ52

25.8.1965: Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΚΡΙΤΩΝ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ ΣΕ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΑΠΟΦΑΙΝΕΤΑΙ ΟΤΙ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΕΙΝΑΙ ΝΟΜΙΜΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΠΟΥ ΙΣΧΥΕΙ. ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΖΗΝΩΝΑ ΡΩΣΣΙΔΗ ΣΤΟΝ ΟΥ ΘΑΝΤ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ

Μετά την έγκριση του ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας στις **10 Αυγούστου 1965**, με το οποίο επανεβεβαιωνόταν το ψήφισμα της **4ης Μαρτίου 1964** (η απόφαση είχε εκδοθεί ύστερα από προσφυγή της Τουρκίας και αντιπροσφυγή της Κύπρου για τους εκλογικούς Νόμους για παράταση της θητείας του Προέδρου Μακαρίου και της Βουλής των Αντιπροσώπων) ο Γενικός Εισαγγελέας Κρίτων Τορναρίτης εξέδωσε γνωμοδότηση με την οποία απαντούσε στις αμφισβητήσεις της Τουρκίας κατά πόσον η Κυπριακή Κυβέρνηση ήταν "ντε γιούρε" ή "ντε φάκτο".

Η γνωμοδότηση δημοσιεύθηκε στο περιοδικό "Η Κύπρος Σήμερα" (Αναδημοσίευση από εφημερίδα ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ **25.8.1965**) και σ' αυτήν ο Κρίτων Τορναρίτης υπογράμμισε ότι η "παρούσα Κυβέρνησις εγκαθιδρύθηκε συμφώνως προς το τότε τελούν εν ισχύει δίκαιον και συνταγματικήν διαδικασίαν, εξακολουθεί δε να λειτουργή συμφώνως προς το δίκαιον το νυν εν ισχύει.

Πρόσθετε:

"(Η κυβέρνηση) ασκεί τον αποτελεσματικόν διοικητικόν έλεγχον επί ολοκλήρου σχεδόν του εδάφους της Δημοκρατίας μη υπάρχούσης οιασδήποτε άλλης Κυβερνήσεως και αναγνωρίζεται υπό της συντριπτικής πλειοψηφίας του Κυπριακού λαού. Εκπληροί ως εκ τούτου τας τρεις προϋποθέσεις τας απαιτούμενας διά την ύπαρξιν ντε γιούρε Κυβερνήσεως ήτοι την κανονικήν εγκαθίδρυσιν τον αποτελεσματικόν διοικητικόν έλεγχον και την αποκλειστικότητα. Περαιτέρω από της απόψεως του Διεθνούς Δικαίου αναγνωρίζεται ως νόμιμος

Κυβέρνησις καθ' ότι όλοι οι διπλωματικοί αντιπρόσωποι εξακολουθούν να είναι διαπιστευμένοι παρά τω Προέδρω της Δημοκρατίας, η δε Δημοκρατία εις όλας τας εξωτερικάς αυτής σχέσεις αντιπροσωπεύεται υπό της παρούσης Κυβερνήσεως".

Για το θέμα της συνέχισης της νομιμότητας της Κυβέρνησης και μετά την λήξη της θητείας της αναφερόταν στο δίκαιο της ανάγκης "το οποίον αποτελεί τώρα χαρακτηριστικόν γνώρισμα του νομικού μας συστήματος" και προσθέτει:

Ο προσφάτως θεσπισθείς υπό της Βουλής των αντιπροσώπων νόμος δυνάμει του οποίου παρετάθη επί εν έτος η θητεία της παρούσης Κυβερνήσεως άνκαι ούτος

δεν ήτο αυστηρώς αναγκαίος εν τούτοις εκκαθαρίζει πλήρως το θέμα συμφώνως προς τα συνταγματικά θέσμια, τα ακολουθούντα αλλαχού ως συνέβη εν Αγγλία κατά την διάρκειαν του τελευταίου πολέμου διά την περί Προστασίας της Βουλής Νόμων **1940-1944** και εν Γαλλία κατά την διάρκειαν του Α Παγκοσμίου Πολέμου διά του Νόμου της **31ης Δεκεμβρίου 1917**.

Αλλά και ο Ζήνων Ρωσίδης, μόνιμος αντιπρόσωπος της Κύπρου στον ΟΗΕ με μια μακρά επιστολή του στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών αναφερόμενος στο τελευταίο ψήφισμα της **10ης Αυγούστου** τόνισε ότι με αυτό αποκλειόταν κάθε επέμβαση την Κύπρο από ξένη χώρα.

Ανέφερε ο Ρωσίδης στην επιστολή του που δόθηκε στη δημοσιότητα στις **26 Αυγούστου 1965**:

"Εξοχώτατε,

Επιθυμώ να αναφερθώ εις το πρόσφατον ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας διά την Κύπρον, το οποίον δεόντως συμμορφούμενον προς το Άρθρον **2** παράγραφος **7** του Καταστατικού Χάρτου, αποκλείει οιανδήποτε επέμβασιν εις την εκλογικην νομοθεσίαν ή άλλα ζητήματα αφορώντα την εσωτερικην διάρθρωσιν της Κύπρου και εμπίπτοντα εντός της εσωτερικής δικαιοδοσίας της. Ταυτοχρόνως το εν λόγω ψήφισμα διά της επαναβεβαιώσεως του ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας της **4ης Μαρτίου 1964** απετέλει

εν τη πραγματικότητα επανεβαβίωσιν της υπ' αυτού αναγνωρίσεως της Κυβερνήσεως της Κύπρου και της ανεξαρτησίας, κυριαρχικότητας και εδαφικής ακεραιότητος της Δημοκρατίας και ανανέωσε την σύστασιν του Συμβουλίου δι' ειρηνικὴν λύσιν συμφώνως προς τας αρχάς των Ηνωμένων Εθνών, ως προνοείται εις την παράγραφον 7 του ειρημένου ψηφίσματος της 4ης Μαρτίου 1964 μέσω του Μεσολαβητού του διορισθέντος συμφώνως προς το εν λόγω ψήφισμα.

Είναι λυπηρόν το ότι η Τουρκία επιμένουσα επί μιᾶς ἀπέλπιδος διαμελιστικῆς πολιτικῆς, ἀγωνίζεται νὰ διατηρήσῃ τὴν διαίρεσιν ἐν Κύπρῳ καὶ ἐνεργεῖ κατὰ τρόπον παρεμβάλλοντα τὰ προσκόμματα εἰς οἰανδήποτε πρόοδον πρὸς δικαίαν λύσιν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ χάρτου ἢ τῶν κανόνων τῆς Δημοκρατίας, ἥτις λύσις, συνεπῶς δὲν θὰ ἐνημονίζετο πρὸς τοὺς διαμελιστικούς τῆς σκοπούς. Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ ἀπέριψε τὴν ἐποικοδομητικὴν ἐκθεσὶν τοῦ Μεσολαβητοῦ δρὸς Γκάλο Πλάζα ὡς καὶ αὐτὸν τούτον τὸν μεσολαβητὴν, ἀδιαφοροῦσα τελείως διὰ τὴν πλήρη ἐγκρισὶν τοῦ ἔργου τοῦ ὑπὸ τοῦ γενικοῦ γραμματέως καὶ τὴν ἀνανέωσιν τῆς ἐντολῆς τοῦ.

Ἐν τούτοις ἡ ὡς ἄνω ἀναφερομένη επανεβαβίωσις τοῦ ψηφίσματος τῆς 4ης Μαρτίου 1964 ἐλθούσα μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐκθέσεως τοῦ μεσολαβητοῦ καὶ τὰς ἀντιδράσεις τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν, ἀποτελεῖ σημαντικὴν κλήσιν πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους ὑπὲρ τῆς συνεχίσεως τῆς μεσολαβήσεως. Ὡς ἐκ τούτου ἡ ὡς ἄνω επαναβεβαίωσις ἐπιβάλλει εἰς τὴν Τουρκίαν νὰ ἀναθεωρήσῃ τὴν ἀρνητικὴν στάσιν τῆς ἐναντὶ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ δρὸς Γκάλο Πλάζα καὶ τῆς ἐποικοδομητικῆς ἐκθέσεως τοῦ ἥτις ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα προσεκτικῆς καὶ ἀντικειμενικῆς ἐργασίας καὶ ἥτις πρέπει νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑγιῆς βᾶσις διὰ περαιτέρω πρόοδον.

Ἡ Κυβέρνησις τῆς Κύπρου ἔχει παράσχει τὴν πλήρη αὐτῆς υποστήριξιν πρὸς τὸ μεσολαβητικὸν ἔργον τοῦ δρὸς Πλάζα πρὸς τὴν ἐκθεσὶν τοῦ καὶ πρὸς τὴν συνέχισιν τῆς μεσολαβήσεως τοῦ. Ἐχει ὡσαύτως

δείξει δι' έργων, διά της μονομερούς κατεδαφίσεως οχυρωματικών έργων και άλλων μέτρων, την απόφασιν της να επιφέρει ειρήνευσιν και επάνοδον εις ομαλὰς συνθήκας ζωής εν Κύπρω εν συνεργασία μετά της ειρηνευτικής δυνάμεως των Ηνωμένων Εθνών, παρά την έλλειψιν συνεργασίας και την κωλυσιεργόν τακτικήν της τουρκικής εξστρεμιστικής ηγεσίας.

Η Κυβερνησις μου είναι αποφασισμένη να να εξακολουθήση ενεργούσα επί των θετικών αυτών γραμμών. Ταυτοχρόνως είναι εξ ίσου αποφασισμένη να υπερασπισθή δι' όλων των μέσων την ανεξαρτησίαν, κυραρχικότητα και εδαφικήν ακεραιότητα της Κύπρου εναντίον οιασδήποτε αποπειρών επεμβάσεως και την εσωτερικήν δικαιοδοσίαν της και να υποστηρίξη όπως η παρούσα επιστολή κυκλοφορήση ως έγγραφον του Συμβουλίου Ασφαλείας".